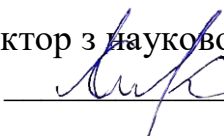

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»

Факультет соціо-психологічної діяльності, реабілітації та професійної освіти
Кафедра інклюзивної освіти, реабілітації та гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
 Олександр ЛАВРУК
«02» вересня 2024р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ
для студентів спеціальності 032 «Історія та археологія»
другого (магістерського) рівня

освітній ступінь	«Магістр»
освітньо-професійна програма	032 «Історія та археологія»
шифр і назва галузі знань	03 «Гуманітарні науки»
шифр і назва спеціальності	032 «Історія та археологія»
назва спеціалізації	
мова викладання	українська

м. Кам'янець-Подільський
2024р.

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Навчально-реабілітаційним закладом вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»
(повне найменування закладу вищої освіти)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

- 1.Скрипник А. Ю. доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри інклюзивної освіти, реабілітації та гуманітарних наук.
- 2.Кучеров Г.Г. кандидат історичних наук, доцент кафедри інклюзивної освіти, реабілітації та гуманітарних наук.
- 3.Завадська І.М. кандидат історичних наук, доцент кафедри інклюзивної освіти, реабілітації та гуманітарних наук.
- 4.Михайлик А.О. кандидат історичних наук, доцент кафедри інклюзивної освіти, реабілітації та гуманітарних наук.
- 5.Палилюлько О.М. кандидат історичних наук, доцент кафедри інклюзивної освіти, реабілітації та гуманітарних наук.

Програма складена на основі освітньо-професійної програми «Історія та археологія» та Стандарту вищої освіти зі спеціальності 032 Історія та археологія

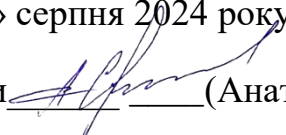
Гарант освітньо-професійної

Програми

 д. іст. н, проф. Анатолій СКРИПНИК

Робоча програма обговорена та схвалена на засіданні кафедри інклюзивної освіти, реабілітації та гуманітарних наук

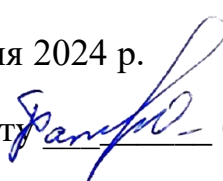
Протокол від «28» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри (Анатолій СКРИПНИК)

«28» серпня 2024 року

Програма розглянута та схвалена вченою радою факультету соціопсихологічної діяльності реабілітації та професійної освіти

Протокол № 1 від «28» серпня 2024 р.

Голова вченої ради факультету Оксана ПАЛИЛЮЛЬКО

ВСТУП

Переддипломна практика є складовою частиною професійної підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр». Згідно навчального плану практика проводиться на II курсі загальною тривалістю чотири тижні.

Практика є невіддільною складовою ОП підготовки фахівців. Вона спрямована на формування загальних і фахових компетентностей здобувачів вищої освіти, закріплення теоретичних знань, отриманих під час навчання, набуття й удосконалення відповідних компетентностей за спеціальністю.

Програма практики здобувачів ОР «Магістр» факультету соціо-психологічної діяльності, реабілітації та професійної освіти спеціальності 032 «Історія та археологія» розроблена відповідно до:

- Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України;
- Положення про організацію освітнього процесу Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»;
- Кодекс академічної доброчесності Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»;
- Положення про комісію з питань етики та академічної доброчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»;
- Положення про Наукове товариство студентів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»;
- Положення про науково-дослідну роботу здобувачів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»;
- Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Навчально-реабілітаційному закладі вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»;
- Положення про організацію самостійної роботи здобувачів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»;

– Положення про систему запобігання плагіату в академічних текстах працівників та здобувачів вищої/фахової передвищої освіти НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»;

– Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут».

Переддипломна практика є завершальним етапом підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти перед виконанням магістерської дисертації.

Переддипломна практика базується на всіх дисциплінах циклу загальної та професійної підготовки, що вивчалися в рамках навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Історія та археологія», і виступає основою для виконання магістерської роботи.

Предметом переддипломної практики у системі професійної підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня є набуття досвіду самостійної наукової роботи, оволодіння сучасними методами та технологіями роботи з науковою інформацією за обраним напрямком дослідження, розширення наукового світогляду магістрантів.

БАЗИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ:

Здобувачі спеціальності В9 «Історія та археологія» можуть проходити практику в два способи:

I. В ЗВО визначених договором про співпрацю з Навчально-реабілітаційним закладом вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут».

- Договір з Бердянським державним педагогічним університетом;
- Угода з Національним університетом Одеська політехніка;
- Договір з Харківським національним університетом внутрішніх справ;
- Договір з Хмельницьким національним університетом;
- Договір про співпрацю з Тернопільським національним педагогічним університетом ім. В. Гнатюка;
- Меморандум з Львівським національним університетом природокористування;

- Кам'янець-Подільський міський архів. м. Кам'янець-Подільський;
- Архівний відділ Кам'янець-Подільської районної державної адміністрації Хмельницької області;
- Комунальне Підприємство «Туристичний Інформаційний Центр» Староушицької селищної ради, смт. Стара Ушиця. Хмельницька область;
- Кам'янець-Подільський державний історичний музей-заповідник. м. Кам'янець-Подільський.
- Кам'янець-Подільська міська бібліотека імені Костя Солухи;
- Борщівський обласний краєзнавчий музей.

II. Здобувачі можуть самостійно, за погодженням з керівництвом ЗВО, обирати для себе базу практики і пропонувати її для використання.

Бази практик постійно розширюються.

Переддипломна практика другого (магістерського) рівня вищої освіти проводиться з відривом від навчання згідно з графіком освітнього процесу в Інституті.

Метою переддипломної практики є поглиблення навичок самостійної науково-дослідницької роботи, розширення наукового світогляду здобувачів освіти, дослідження проблем теорії й практики дослідження. Переддипломна практика передбачає здатність до визначення структури та логіки майбутньої кваліфікаційної роботи.

Основними завданнями практики є:

- здійснення студентами необхідних експериментальних досліджень у рамках певних територіальних меж теми досліджуваної кваліфікаційної роботи;
- набуття вміння виявляти необхідні джерела й критично аналізувати їх зміст, класифікувати за родами та видами, встановлювати рівень достовірності віднайденної інформації;
- визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;
- визначення структури та основних завдань кваліфікаційного дослідження;
- оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних;

- апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій магістерської роботи (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей, тез тощо);
- формування навичок самоосвіти і самовдосконалення, сприяння активізації науково-дослідної діяльності магістрантів;
- формування вміння логічно й аргументовано викладати свої думки на основі джерельного матеріалу;
- вміння оформляти покликання на виявлені джерела;
- вміння володіти картково-бібліографічною системою опрацювання джерел й літератури;
- виховання у студентів творчого підходу до методичної роботи, наукової праці, формування потреби в підвищенні кваліфікації.

Відповідно до навчального плану науково-дослідницьку практику проходять студенти у 3-му семестрі (всього 150 год./ 5 кредити ЄКТС). Конкретні терміни проведення практики визначаються наказом Інституту.

Назва практики	Спеціальність	Курс	Семестр	Кількість тижнів	Кількість годин		Форма контролю
					Всього	Кредитів ЄКТС	
Переддипломна практика	032 Історія та археологія»	II	III	3	150	5	Залік

1. ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика є підґрунтям для виконання магістерської роботи за фахом на здобуття кваліфікації магістр із спеціальності 032 «Історія та археологія». Керівництво переддипломною практикою студентів здійснюють два керівника: від Інституту (викладач кафедри) та від визначеної бази практики. Керівник переддипломної практики від кафедри забезпечує здійснення всіх організаційних заходів перед початком переддипломної практики: інструктаж про порядок проходження практики; надання студентам-практикантам потрібних документів: направлення на практику, щоденник практики тощо. Крім того, відповідальний за практику від кафедри знайомить студентів з вимогами до складання щоденника

проходження переддипломної практики та звіту, порядком їх оцінювання та захисту на кафедрі.

Безпосереднє керівництво переддипломною практикою студентів на базі практики здійснює висококваліфікований спеціаліст. Він призначається керівником практики від установи перед прибуттям здобувачів не пізніше, ніж за 1 тиждень до початку переддипломної практики за наказом керівника бази практики. Керівник від установи роз'яснює здобувачам освіти мету, задачі, порядок проходження практики, корегує календарний план практиканта, правила трудового розпорядку та організовує проведення загального інструктажу з охорони праці.

Керівники практики від установи та від Інституту погоджують календарний план проходження переддипломної практики студентами.

Керівник випускної кваліфікаційної роботи (магістерського дослідження) надає консультації з питань, пов'язаних із написанням магістерського дослідження.

Тривалість і терміни проведення переддипломної практики визначаються затвердженням ректором інституту навчальним планом підготовки магістрів за спеціальністю 032 «Історія та археологія».

Студенти проходять практику в установах за індивідуальною програмою, що узгоджується керівником переддипломної практики.

Протягом проходження переддипломної практики та виконання основних завдань програми практики, кожен здобувач освіти повинен отримати конкретні наукові результати з обраної наукової проблеми, що будуть відображені у магістерському дослідженні.

В останній тиждень відводиться час на підготовку й оформлення звітної документації, підписання звіту і характеристики на студента керівником бази практики.

Права й обов'язки керівника переддипломної практики

Керівник практики має право:

- брати участь у конференціях та нарадах з питань організації і проведення практики;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу, організації практики;

- відвідати базу практики з метою здійснення контролю за проходженням та виконанням магістрантами завдань практики;

- працювати у роботі комісії при підведенні підсумків практики та вносити пропозиції щодо оцінювання результатів роботи практикантів;

Керівник переддипломної практики зобов'язаний:

- створити належні умови здобувачам вищої освіти для проходження практики та оформлення всіх необхідних документів;

- проводити консультації для студентів з різних питань проходження практики;

- надавати рекомендації при виконанні ними завдань практики;

- брати участь у розподілі місць практики здобувачам освіти;

- контролювати своєчасне прибуття здобувачів освіти до місця призначення;

- здійснювати контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;

- надавати методичну допомогу студентам під час виконання ними індивідуальних завдань і збору матеріалів до кваліфікаційної роботи;

- проводити консультації щодо обробки зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику, а також у кваліфікаційній роботі;

- інформувати здобувачів освіти про порядок надання звітів про практику;

- приймати захист звітів здобувачів освіти про практику, на підставі чого оцінює результати практики студентів, атестує їх і виставляє оцінки в заліковій книжці;

- здати звіти про практику на кафедру.

Здобувачі освіти мають право:

- отримати необхідну консультацію з організаційних і методичних питань у керівника практики від кафедри та керівника бази практики;

- вносити пропозиції щодо вдосконалення підготовки здобувачів освіти до переддипломної, її організації та проведення;

- з причин захворювання чи інших обставин, що перешкоджають здобувачам успішно пройти практику, йому надається право повторно пройти практику (за умови подання довідки, лікарняного листа).

Здобувачі освіти зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики методичні матеріали (програму, методичні вказівки, щоденник, індивідуальне завдання тощо);
- прослухати консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці та техніки безпеки;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, дослухатися до вказівок керівників практики від факультету та бази практик;
- вивчити і дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно здати матеріали практики та у зазначені терміни захистити практику.

2.ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Досягнення поставленої мети і завдань практики передбачає оволодіння здобувачами вищої освіти відповідними методиками, практичне ознайомлення з формами їх застосування, що становлять зміст діяльності студента-практиканта як дослідника-професіонала.

Зміст практики визначається специфікою баз практик та напрямком магістерської роботи.

Переддипломна практика проходить у кілька етапів:

Підготовчий етап практики – це перший етап, що передує безпосередньому проходженню практики, під час якого відбувається організаційна та інформаційна підготовка. Метою цього етапу є забезпечення успішного проходження практики, шляхом ознайомлення здобувачів освіти із основними аспектами практики та необхідними документами.

Перед початком практики керівник від кафедри організовує настановну конференцію за участю студентів-практикантів, де знайомить усіх з наказом ректора, програмою практики, метою, завданнями, термінами практики, основними

вимогами щодо ведення звітної документації а також правами та обов'язками практикантів. На базі практики студенти-практиканти проходять інструктаж з техніки безпеки та охорони праці. Кожний здобувач працює за індивідуальним планом.

Основний етап (аналіз науково-методологічної літератури з вибраного напрямку, розробка методики та організація науково-дослідної роботи; опрацювання наукових матеріалів (статей, монографій, публіцистичних матеріалів, періодичних видань, стенограм тощо) з вибраної теми; підготовка узагальнення, аналітичних висновків із досліджуваної проблеми; участь у наукових студентських конференціях, засіданнях круглих столів; систематичне консультування з керівником магістерського проєкту; виконання індивідуального завдання).

Підсумковий.

Наприкінці проходження практики здобувач звітує про виконання програми переддипломної практики на підсумковій конференції й подає необхідну звітну документацію:

- Календарний графік проходження практики;
- Щоденник практики;
- План-проспект магістерської роботи;
- Звіт про проходження переддипломної практики;
- Бібліографія кваліфікаційної роботи;
- Індивідуальне завдання (тези конференцій та ін.).

Тематика переддипломної практики

Змістовий модуль 1. Організаційна робота

Тема 1. Переддипломна практика як необхідний компонент фахової підготовки. Участь на настановчій конференції, ознайомлення з метою та змістом практики, її завданнями й формами звітності. Отримання пакету документів і методичних матеріалів щодо організації й проходження переддипломної практики, інструктаж щодо оформлення документації. Ознайомлення з метою та змістом практики, її завданнями

та формами звітності.

Тема 2. Планування як організаційний принцип роботи здобувача, засіб систематизації завдань, послідовності їх виконання.

Опрацювання пакету документів і методичних матеріалів щодо організації й проходження переддипломної практики, інструктажних матеріалів щодо оформлення документації. Укладання індивідуального плану проходження практики, підготовка інших необхідних документів.

Тема 3. Організація переддипломної роботи: основні принципи її виконання та презентації в науковому середовищі. Аналіз науково-методологічної літератури з вибраного напрямку, розробка методики та організація науково-дослідної роботи; опрацювання наукових матеріалів (статей, монографій, публіцистичних матеріалів, періодичних видань, стенограм тощо) з вибраної теми; підготовка узагальнення, аналітичних висновків із досліджуваної проблеми; участь у наукових студентських конференціях, засіданнях круглих столів; систематичне консультування з керівником магістерського проєкту; виконання індивідуального завдання.

Змістовий модуль 2. Наукова і дослідна робота

Тема 1. Поняття «наукове дослідження», різновиди наукових досліджень. Наукове дослідження як цілеспрямоване пізнання. Види й етапи наукових досліджень. Теоретичні та емпіричні методи власного дослідження.

Тема 2. Методологія й методи наукового дослідження. Поняття «методологія», «метод», «методика». Визначення методології власного дослідження, опис використаних загальних і спеціальних наукових методів.

Тема 3. Принципи й закономірності наукового пошуку. Логічна схема проведення наукових досліджень. Ідея. Версія. Гіпотеза. Логічна схема проведення власного наукового дослідження.

Тема 4. Категоріальний апарат наукового дослідження. Науковий напрям. Наукова проблема. Наукова тема. Визначення категоріальних параметрів магістерської роботи відповідно до обраної теми.

Тема 5. Основні етапи підготовки наукової роботи. Особливості укладання вступу як структурного компонента наукового дослідження. Укладання вступу та списку використаної літератури як структурних компонентів власної наукової роботи.

Змістовий модуль 3. Індивідуальна робота

Тема 1. Загальні положення щодо вимог підготовки магістерських робіт. Основні етапи написання магістерської роботи. Структура та обсяг магістерської роботи. Укладання дослідного матеріалу за методичними й технічними вимогами до магістерської роботи.

Тема 2. Види та особливості викладу результатів наукових досліджень. Зміст і особливості оформлення тез і статті. Підготовка результатів дослідження до публікації. Вимоги наукового періодичного видання. Підготовка до публікації тез або статті.

Тема 3. Реферативний виклад матеріалу. Вимоги до укладання тексту доповіді. Укладання тексту доповіді відповідно до створеного постера. Підготовка тексту доповіді до виголошення. Підготовка постерного захисту.

Програма переддипломної практики конкретизується і доповнюється для кожного магістранта залежно від специфіки і характеристики виконуваної роботи. У програмі передбачено виконання студентами індивідуальних завдань.

Виконання індивідуальних науково-дослідних завдань студентами здійснюється з урахуванням обраної теми магістерської дисертації в терміни,

означені програмою переддипломної практики. Матеріали дослідження включаються до звіту з практики у відповідності з його структурою та обсягом.

Впродовж проходження переддипломної практики та виконання основних завдань програми практики, кожен студент повинен отримати конкретні наукові результати з обраної наукової проблеми, які мають бути відображені у звіті.

Програма переддипломної практики конкретизується і доповнюється для кожного магістранта залежно від специфіки і характеристики виконуваної роботи.

Очікувані результати від переддипломної наступні:

- знання основних положень методології наукового дослідження й уміння застосувати їх при подальшій роботі;

- уміння використовувати сучасні методи збору, аналізу й обробки наукової інформації;

- уміння представляти наукові знання по темі дослідження у вигляді звітів, публікацій, доповідей.

Семестровий контроль проведення переддипломної (залік) виставляється у відповідності до рейтингової системи оцінювання за результатами виконання індивідуального завдання, оформлення звіту й супроводжуючих документів про проходження переддипломної практики та захисту.

3.ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Підсумки проходження переддипломної практики підводяться у формі складання заліку. Оцінка з практики виставляється кожному здобувачу диференційовано, залежно від результатів практики.

Студент, котрий отримав незадовільну характеристику з бази практики або незадовільну оцінку при складанні заліку, направляється на практику повторно або відраховується з числа студентів Інституту.

Підсумкова оцінка виставляється керівником практики після підсумкової конференції і захисту студентами результатів практики. При виставленні підсумкової оцінки враховується якість виконання звітної документації, практичні результати роботи студентів.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти

Підсумкова оцінка за результати виробничої практики формується з урахуванням різних видів діяльності студента, що відображені в узагальненій таблиці. Захист звітних матеріалів здійснюється перед комісією, яка виставляє оцінку за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів підсумкової оцінки результатів практики

Комісія оцінює кожен звіт з переддипломної практики. Оцінювання рівня якості підготовки здобувача під час проходження переддипломної практики здійснюють члени комісії на основі принципів об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності, диференційованого та компетентнісного підходів.

Об'єктом оцінювання є сукупність знань, умінь і навичок, набутих компетентностей, відтворених у процесі виконання й захисту звіту з переддипломної практики.

За результатами захисту здобувачу-практиканту виставляється диференційована оцінка, яка фіксується на титульному аркуші його звіту, у відомості та заліковій книжці.

Критерії оцінювання переддипломної практики

Оцінка (бали)	Критерії диференціації
90-100	– Надання чіткого й логічно структурованого звіту, що відповідає вимогам до його оформлення; – характеристика здобувача вищої освіти від керівника з бази практики – позитивна; – під час захисту здобувач вищої освіти демонструє відмінні знання та розуміння всього програмного матеріалу практики в повному обсязі.
82-89	– Наявні несуттєві зауваження щодо змісту та оформлення звіту про практику; – характеристика здобувача вищої освіти від керівника з бази практики – позитивна; – у відповідь на запитання з програми практики здобувач вищої освіти допускає окремі неточності, хоча загалом має тверді знання.
75-81	– Виконання програми та завдання переддипломної практики з окремими зауваженнями; – дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку бази практики; – оформлення звітної документації з окремими недоліками;

	– додаткові матеріали, репрезентовані в неповному обсязі; – позитивні висновки керівників практики.
65-74	– Недбале оформлення звіту з відсутністю окремих документів; – переважна більшість питань програми у звіті висвітлена, однак мають місце окремі розрахункові чи логічні помилки, помилки в оформленні; – характеристика здобувача освіти в цілому позитивна; – при відповіді на запитання членів комісії з програми практики здобувач вищої освіти відповідає невпевнено, допускає помилки, не має твердих знань.
60-64	– Виконання програми та завдання переддипломної практики з великою кількістю зауважень; – недостатньо повне оформлення звітної документації; – звіт оформлений без додаткових матеріалів; – задовільні висновки керівників практики із зазначенням недоліків.
35-59	– У звіті не висвітлено всі розділи програми практики або виявлено, що звіт підготовлений здобувачем вищої освіти не самостійно; – характеристика здобувача вищої освіти стосовно практики і трудової дисципліни – негативна; – незадовільні висновки керівників практики із зазначенням недоліків; – на запитання членів комісії здобувач вищої освіти не дає задовільних відповідей.
1-34	– У звіті не висвітлено всі розділи програми практики та виявлено, що звіт підготовлений здобувачем вищої освіти не самостійно; – характеристика здобувача вищої освіти стосовно практики і трудової дисципліни – негативна; – незадовільні висновки керівників практики із зазначенням недоліків; – на запитання членів комісії здобувач вищої освіти не дає жодних відповідей.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правова база:

1. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : Наказ Міністерства освіти та науки України від 08.04.1993 р. № 93. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93/conv>.

Основна:

2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: колективна монографія / за заг. ред. Н. Сорокіної, А. Артюхова, І. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.

3. Бейлін М. Основи наукових досліджень. Навчально-методичний посібник. Харків, 2012. 184 с.

4. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ: АБУ, 2002. 480 с.

5. Бірта Г. О., Бургу Б.Г. Методологія і організація наукових досліджень. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 142 с.

6. Гальченко С., Силка О. Основи наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Черкаси, 2015. 93 с.

7. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Я. С. Калакура (кер. авт. колективу) та ін. Київ: Либідь, 2017. 512 с.

8. Кваліфікаційна робота: методичні рекомендації до написання, оформлення та підготовки до захисту кваліфікаційних робіт для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 032 «Історія та археологія» / А. Ю. Скрипник, Г. Г. Кучеров, Т. А. Марчак Кам'янець-Подільський : НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», 2025. 50 с.

9. Корягін М. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Київ : Алерта, 2017. 622 с.

10. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2006. 206 с.

11. Матвієнків С. Методологія наукових досліджень [Текст]: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет ім.В.Стефаника, 2010. 84 с.

12. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. /С.Е.Важинський, Т.І. Щербак. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

13. Методичний посібник для магістрантів спеціальності 032 «Історія та археологія» освітня програма «Етнологія» з написання та оформлення магістерських робіт / Упоряд.: С.П.Боян-Гладка, О.Я.Дрогобицька, П.Л. Костючок, І.І. Солонець, Б.П. Томенчук. Івано-Франківськ: ПНУ, 2022. 46 с.

14. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І.В.Тішаєв, В. К. Демидов. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

15. Мокін Б. І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. 2-е вид., змін. та доп. Вінниця : ВНТУ, 2015. 317 с.

16. Науково-дослідна практика: метод. настанови для здобувачів освіти спец. 032 Історія та археологія освітнього ступеня магістр денної та заочної форм навчання / [уклад.: Д. Г. Руднік, Х. А. Шапаренко, Г. І. Фінін ; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради]. Харків : ФОП Бровін О. В., 2023. 74 с.

17. Науково-дослідна робота в закладах освіти: Методичний посібник. Укл. Ю.О.Туранов, В.І.Уруський. Тернопіль: АСТОН, 2001. 140 с.

Додаткова:

18. Єріна А. Методологія наукових досліджень : навч. посібник / А. М. Єріна, В. Б. Захожай, Д. Л. Єрін. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 212 с.

19. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Слово, 2009. 240 с.

20. Лівінський О. М., Курок О. І., Гридякін В. М., Зінченко В. П. Методологія і методи наукових досліджень. Навчальний посібник. Глухів: РВВ ГНПУ ім. О.Довженка, 2012. 196 с.

21. Мокін Б. І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. 2-е вид., змін. та доп. Вінниця : ВНТУ, 2015. 317 с.

22. Основи історичного музеєзнавства: Навчально-методичний комплекс нормативного курсу. Укладач проф. О. Потильчак. Київ: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. 57 с.

23. Основні вимоги до оформлення списку літератури за новими стандартами: методичні рекомендації / уклад.: М. П. Гребенюк, Г. З. Шевчук. Луцьк: ВІППО, 2019. 60 с.

24. Синявська Л.І., Силка О.З. Музейна практика : навчально-методичний посібник для студентів III курсу напряму підготовки 6.020302 Історія. Черкаси: видавець ФОП Гордієнко Є.І., 2017. 96 с.

25. Синявська О.О. Архівна практика : метод. вказівки для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищої освіти спец. 032 «Історія та археологія». Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2022. 29 с.

26. Чорненький Я., Чорненька Н., Рибак С. Основи наукових досліджень. Організація самостійної та наукової роботи студента: Навчальний посібник. Київ, 2006. 208 с.

27. Шейко В., Кушніренко Н. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. 5-е вид. К., 2006. 307 с.

28. Шопя Я., Конопельник О., Фтомин Н. Студентська наукова робота: Навчальний посібник; за ред. П. Якібчука. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2013. 184 с.

Електронні джерела:

29. ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. URL: <http://lib.pu.if.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>

30. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Лист МОН України № 1/9-650 від 23.10.2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf>

31. Офіційний веб-портал Державної архівної служби України. URL: <https://archives.gov.ua/ua/>

32. Про музеї і музейну справу: Закон України від 29 червня 1996 р. зі змінами № 250/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80>.

33. Про національний архівний фонд та архівні установи України: Закон України від 24 грудня 1993 р. (у редакції 16 жовтня 2020 р.) № 3814-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12#Text>

34. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 25 груд. 2015 р. зі змінами. № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.